

Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. __

din _____

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite

-----

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite.

Prim-ministru

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul muncii și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul finanțelor

Petru Rotaru

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

L E G E

privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege stabilește procedura de examinare a cazurilor ce țin de înapoierea copilului cu vârsta de până la 16 ani la reședința obișnuită a acestuia și de exercitarea dreptului de vizitare a copilului, precum și autoritățile și instituțiile responsabile de aplicarea procedurii respective.

Articolul 2. Sfera de aplicare

În condițiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, indiferent de cetățenie, de apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație ale lor, ale părinților lor sau ale reprezentanților lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:

deplasarea ilicită a copilului – scoaterea copilului cu vârsta de până la 16 ani, din țara unde își are reședința obișnuită, pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, fără acordul scris, confirmat notarial, al celuilalt reprezentant legal sau, după caz, al persoanei sau autorității desemnate să apere drepturile și interesele copilului și să acționeze în interesele și în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și altor drepturi ale copilului;

reținerea ilicită a copilului – neînnapoierea copilului cu vârsta de până la 16 ani, în țara unde își are reședința obișnuită, după o perioadă mai mare de 30 de zile, în cazul lipsei acordului scris, confirmat notarial, al reprezentantului legal sau, după caz, al persoanei sau autorității desemnate să apere drepturile și interesele copilului și să acționeze în interesele și în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și altor drepturi ale copilului;

reședința obișnuită a copilului – locul care exprimă o anumită integrare a copilului într-un mediu social și familial și care demonstrează o legătură apropiată și stabilă a acestuia cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite a copilului, în fiecare caz particular, se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, cum ar fi: durata, regularitatea, condițiile și motivele sejurului pe teritoriul unui stat, cetățenia copilului, locul și condițiile de școlarizare, cunoștințele lingvistice, precum și raporturile de familie și sociale ale copilului în statul respectiv;

domiciliul copilului – locul de aflare a copilului, care poate fi: domiciliul părinților, al unui părinte, al tutorelui sau al curatorului, locul serviciului social sau locul stabilit prin hotărârea judecătorească;

dreptul de vizitare - dreptul reprezentantului legal al copilului de a menține relații personale și contacte directe cu acesta, incluzând dreptul de a duce copilul pentru o perioadă limitată de timp în alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite;

interesul superior al copilului – asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află;

reprezentantul legal al copilului – părintele, persoana sau autoritatea desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și altor drepturi ale copilului.

Articolul 4. Principiile protecției copilului

Protecția copilului se realizează conform următoarelor principii:

- a) asigurarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;
- b) respectarea priorității privind creșterea și educarea copilului în familie;
- c) dreptul prioritar al părinților de a-și educa copiii conform propriilor convingeri și responsabilitatea primară a părinților pentru creșterea, educarea și protecția copiilor lor;

- d) obligația statului de a asigura familiei asistența necesară pentru creșterea și educarea copiilor;
- e) egalitatea șanselor și nediscriminarea;
- f) cooperarea intersectorială și intervenția multidisciplinară;
- g) asistența individualizată a fiecărui copil;
- h) respectarea demnității copilului;
- i) asigurarea participării copilului la luarea deciziilor care îl privesc, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate;
- j) asigurarea continuității în creșterea și educarea copilului, ținând cont de identitatea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, în cazul luării unei măsuri de protecție;
- k) celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil;
- l) responsabilitatea autorităților pentru asigurarea protecției împotriva violenței.

Articolul 5. Autoritatea centrală a Republicii Moldova

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (denumit în continuare - *autoritatea centrală a Republicii Moldova*) este abilitat să asigure îndeplinirea obligațiilor asumate de Republica Moldova ca urmare a aderării la Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii (denumită în continuare - *Convenție*).

Articolul 6. Atribuțiile autorității centrale a Republicii Moldova

(1) Pentru realizarea obiectivelor stipulate în Convenție, autoritatea centrală a Republicii Moldova întreprinde toate măsurile corespunzătoare:

- a) pentru localizarea copilului deplasat în străinătate sau reținut ilicit în sensul Convenției;
- b) pentru prevenirea de noi pericole pentru copil sau de pagube pentru părțile interesate, luând sau procedând astfel încât să fie luate măsuri provizorii;
- c) pentru a asigura înapoierea de bună voie a copilului sau a înlesni o soluție amiabilă, inclusiv prin mediere;
- d) pentru schimbul de informații, privind situația socială a copilului;
- e) pentru a furniza informații generale privind dreptul statului în legătură cu aplicarea Convenției;
- f) pentru a introduce sau a înlesni deschiderea unei proceduri judiciare sau administrative, menite să obțină înapoierea copilului și, dacă este cazul, să îngăduie organizarea sau exercitarea efectivă a dreptului de vizitare;

g) pentru a acorda sau înlesni, dacă este cazul, obținerea de asistență juridică, inclusiv participarea unui avocat;

h) pentru a asigura, în condițiile legii înapoierea copilului;

(2) Autoritatea centrală a Republicii Moldova încheie acorduri de colaborare și cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu instituții publice din țară și din străinătate, cu organizații internaționale și regionale, cu alte persoane juridice din țară și din străinătate cu atribuții în domeniul de aplicare a Convenției.

Articolul 7. Competențele autorităților naționale

(1) Instituțiile și autoritățile competente din Republica Moldova au obligația să acorde de îndată sprijinul autorității centrale prin acordarea asistenței, transmiterii datelor deținute de către acestea potrivit competențelor, ca urmare a solicitărilor formulate în aplicarea prezentei legi.

(2) Soluționarea cererilor formulate de către persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite și cea privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului este de competența Curții de Apel Chișinău.

(3) Curtea de Apel Chișinău poate coopera cu autoritățile statului în care copilul își avea reședința obișnuită, fie în mod direct, fie prin intermediul autorității centrale a Republicii Moldova.

Capitolul II

ÎNAPOIEREA COPILULUI

Articolul 8. Cererea privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite

Persoana fizică, autoritatea sau instituția care pretinde că un copil a fost deplasat în străinătate sau reținut ilicit în sensul Convenției poate să sesizeze fie autoritatea centrală a reședinței obișnuite a copilului, fie pe aceea a statului contractant de la locul aflării copilului, pentru ca aceasta să acorde asistență în vederea asigurării înapoierii copilului în țara în care își are reședința obișnuită.

Articolul 9. Condițiile de formă și conținut al cererii privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite

(1) Persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate înaintează cererea autorității centrale a Republicii Moldova în vederea înapoierii copilului aflat pe teritoriul Republicii Moldova ca urmare a unei deplasări sau rețineri ilicite.

(2) După recepționarea cererii, autoritatea centrală a Republicii Moldova verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute la articolul 8 alin. (2) din Convenție și articolul 293² din Codul de procedură civilă și, după caz, în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea cererii va solicita completarea acesteia sau prezentarea actelor lipsă.

(3) În cazul în care cererea nu îndeplinește condițiile privind reședința obișnuită și vârsta copilului, prevăzute de articolul 4 din Convenție, autoritatea centrală a Republicii Moldova va restitui cererea.

(4) Autoritatea centrală a Republicii Moldova nu va examina cererea depusă în condițiile prevăzute de Convenție, în cazul în care aceasta sau anexele acesteia nu sunt însoțite de traducerea în limba română.

(5) În cazul în care cererea întrunește condițiile prezentului articol, autoritatea centrală a Republicii Moldova depune această cerere la Curtea de Apel Chișinău.

Articolul 10. Informarea și opinia copilului

(1) Pe tot parcursul procedurii de examinare a cererii privind înapoierea copilului cu vârsta de până la 16 ani, în urma deplasării și/sau reținerii ilicite, la reședința obișnuită a acestuia, autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază teritorială domiciliază copilul este obligată să-i ofere informații și explicații clare și complete, potrivit vârstei și gradului său de maturitate, referitor la etapele și la durata acestui proces.

(2) În procesul de examinare a cazurilor indicate în alin. (1) se va ține cont de opinia, dorințele și de sentimentele copilului în funcție de vârsta și de capacitatea lui de înțelegere.

Articolul 11. Asistența juridică garantată de stat

Persoana fizică, instituția sau autoritatea interesată din străinătate a cărei cerere îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 8 alin. (2) din Convenție și la articolul 293² din Codul de procedură civilă beneficiază de asistență juridică garantată de stat în cadrul soluționării cererii de înapoiere, indiferent de nivelul veniturilor. Prevederile legislației în domeniul asistenței juridice garantate de stat se vor aplica în modul corespunzător.

Articolul 12. Atribuțiile Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat

(1) La cererea persoanei fizice, instituției sau autorității centrale din străinătate, autoritatea centrală a Republicii Moldova va facilita acordarea asistenței juridice garantate de stat de către un avocat specializat, prin înaintarea documentației Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (în continuare - *Consiliul Național*).

(2) Președintele Consiliului Național desemnează, în termen de 3 zile calendaristice, pentru persoana cu reședința obișnuită în străinătate care a formulat cererea de înapoiere, obligatoriu, din oficiu, un avocat pentru sesizarea instanței, reprezentare și asistare în instanță, precum și în cazuri de inițiere a măsurilor de executare silită.

(3) Avocatul desemnat potrivit alin. (2) înaintează cererea de înapoiere la instanța competentă, în termen de 7 zile calendaristice de la data primirii înștiințării desemnării sale.

(4) În termen de 48 de ore de la data încetării mandatului avocatului desemnat potrivit alin. (2), acesta va restitui autorității centrale a Republicii Moldova întreaga documentație înaintată potrivit alin. (1), precum și actele instanței, comunicate pe marginea instrumentării cererii de înapoiere.

Articolul 13. Transmiterea cererii autorității centrale unui alt stat

Dacă autoritatea centrală a Republicii Moldova are indicii că copilul a cărui înapoiere se solicită se află pe teritoriul altui stat parte la Convenție, aceasta va transmite cererea direct autorității centrale a aceluși stat, informând despre aceasta autoritatea centrală solicitantă sau, după caz, reclamantul.

Articolul 14. Sesizarea instanței de judecată de către persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate

(1) Prevederile articolului 12 nu exclud posibilitatea ca persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate să sesizeze direct instanța de judecată națională competentă, fie personal, fie prin intermediul unui avocat ales. În cazul în care reprezentarea se face prin avocatul ales, iar autoritatea centrală a Republicii Moldova a fost inițial sesizată potrivit articolului 9, aceasta va pune la dispoziția avocatului cererea-tip completată și toate actele doveditoare transmise de autoritățile competente ale statului solicitant.

(2) Refuzul autorității centrale a Republicii Moldova de a accepta instrumentarea cererii de înapoiere, potrivit articolului 27 din Convenție, nu

împiedică persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate să se adreseze direct către Curtea de Apel Chișinău.

(3) În cazul în care cererea nu vizează înapoierea copilului aflat pe teritoriul Republicii Moldova ca urmare a unei deplasări sau rețineri ilicite, sau nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 8 alin. (2) din Convenție și articolul 293² din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău poate restui cererea.

Articolul 15. Soluționarea cererilor de înapoiere a copilului în statul reședinței sale obișnuite

(1) Cauzele având ca obiect soluționarea cererilor de înapoiere a unui copil aflat pe teritoriul Republicii Moldova în condițiile articolului 3 din Convenție se judecă în fond, în ședință închisă, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la admiterea cererii.

(2) Hotărârea integrală a instanței de judecată se întocmește în termen de 14 zile lucrătoare de la data pronunțării dispozitivului acesteia.

(3) Soluționarea cererilor se va face în contradictoriu cu persoana despre care se susține că a deplasat sau a reținut ilicit copilul în Republica Moldova, reclamantul sau avocatul acestuia, reprezentantul autorității tutelare teritoriale, reprezentantul autorității centrale și după caz, copilul.

(4) Instanța de judecată este obligată să țină cont de opinia copilului, având în vedere vârsta și gradul de dezvoltare a acestuia.

(5) În toate situațiile, la audierea copilului va participa un psiholog, care va redacta, la cererea instanței, un raport de evaluare psihologică.

Articolul 16. Comunicarea adresei de corespondență a reclamantului

Reclamantul din străinătate este obligat să indice adresa de corespondență în Republica Moldova unde urmează a i se face toate comunicările privind procesul. În lipsa unei adrese, comunicarea actelor se realizează prin intermediul autorității centrale a Republicii Moldova și al autorității centrale străine în care reclamantul își are reședința.

Articolul 17. Valabilitatea actelor și hotărârilor străine

(1) Actele oficiale eliberate, redactate sau legalizate, în conformitate cu legislația străină și în forma stabilită, de către organele competente ale statului participant la Convenție, în privința cetățenilor săi sau a persoanelor străine, certificate cu sigiliu, pot fi prezentate instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova fără vreo altă legalizare.

(2) Instanța de judecată poate ține seama de legea și de hotărârile judiciare sau administrative străine pertinente, fără a fi nevoie să recurgă la procedurile specifice de recunoaștere a hotărârii străine. De asemenea, instanța va putea solicita reclamantului prezentarea unei hotărâri sau a unui alt document emanând de la autoritățile statului în care copilul își are reședința obișnuită, care să ateste, dacă legea statului respectiv permite aceasta, faptul că deplasarea copilului de pe teritoriul aceluși stat ori reținerea a avut loc prin încălcarea unui drept privind încredințarea, atribuit potrivit legii statului străin.

Articolul 18. Adoptarea măsurilor de protecție a copilului de către instanța de judecată

(1) Pe întreaga durată a procesului, instanța de judecată poate lua, prin încheiere nesupusă niciunei căi de atac, oricare dintre măsurile de protecție a copilului prevăzute de legislație.

(2) Dacă există motive care să justifice bănuiala că copilul ar putea părăsi hotarul Republicii Moldova, pentru a fi sustras de la procedura de înapoiere deschisă potrivit Convenției și prezentei legi, instanța de judecată va dispune la cererea reclamantului, în aceeași zi în care cererea a fost admisă, prin încheiere nesupusă niciunei căi de atac:

a) ridicarea pașaportului copilului sau a altui document de călătorie, după caz, iar în lipsa acestuia interzicerea eliberării unui document de călătorie pentru copil;

b) interzicerea traversării de către copil a hotarelor Republicii Moldova pentru o anumită perioadă de timp.

(3) Măsura ridicării pașaportului sau a altui document de călătorie se dispune pe o durată determinată ori până la încetarea motivelor care au justificat-o. O copie de pe încheiere se transmite imediat Agenției Servicii Publice și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

Articolul 19. Procedura și măsurile în cazul constatării deplasării sau reținerii ilicite a copilului

(1) Dacă instanța de judecată constată că deplasarea sau reținerea copilului pe teritoriul Republicii Moldova este ilicită în sensul articolului 3 din Convenție, va dispune înapoierea copilului în țara în care acesta își are reședința obișnuită.

(2) Instanța de judecată va fixa, în cuprinsul hotărârii, un termen pentru executarea obligației de înapoiere a copilului, care nu va putea fi mai mare de două săptămâni de la pronunțarea hotărârii. Termenul este fixat sub sancțiunea unei

amenzi civile în favoarea statului Republica Moldova, cuprinse între 100 și 200 de unități convenționale.

(3) Odată cu pronunțarea hotărârii de înapoiere, instanța va putea dispune una dintre următoarele măsuri:

a) predarea pașaportului copilului sau a documentului de călătorie, după caz, de către pârât părții reclamante;

b) obligarea reprezentantului legal pârât de a-și da concursul pentru eliberarea unui document de călătorie pe numele copilului;

c) autorizarea reclamantului pentru preluarea copilului său personal sau, după caz, prin reprezentantul acestuia, în cazul refuzului de executare voluntară a obligației de înapoiere în termenul stabilit.

(4) Suportarea cheltuielilor pentru înapoierea copilului se stabilește conform articolului 26 din Convenție.

(5) Reprezentantul legal pârât poate fi obligat la suportarea cheltuielilor statului Republicii Moldova pentru desemnarea avocaților pe caz, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 20. Comunicarea și contestarea hotărârii instanței de judecată

(1) Hotărârea Curții de Apel Chișinău prin care s-a dispus înapoierea copilului este executorie.

(2) Hotărârea va fi comunicată părților și autorității centrale a Republicii Moldova, în termen de 48 de ore de la data redactării hotărârii integrale.

(3) Hotărârea este supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 10 zile de la data comunicării hotărârii integrale. Recursul suspendă executarea hotărârii. Dosarul va fi înaintat Curții Supreme de Justiție, în termen de 5 zile de la expirarea termenului de recurs.

(4) Decizia instanței de recurs se comunică autorității centrale a Republicii Moldova, în termen de 48 de ore de la data redactării deciziei integrale.

Articolul 21. Procedura în cazul neexecutării hotărârii judecătorești de înapoiere a copilului

(1) În cazul în care hotărârea judecătorească de înapoiere a copilului nu este executată de bunăvoie în termenul stabilit de instanță, autoritatea centrală a Republicii Moldova informează cu privire la neexecutare Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care va:

a) identifica executorul judecătorec responsabil de executare a hotărârii respective, conform competențelor teritoriale;

b) informa Serviciul Fiscal de Stat, pentru punerea în executare a amenzii.

(2) Dacă hotărârea judecătorească de înapoiere a copilului în statul unde are reședința obișnuită nu este executată voluntar, în termenul stabilit de instanță, se procedează la executarea silită, de transmitere a copilului de la persoana în grija căruia se află copilul către reprezentantul legal al acestuia, stabilit cu domiciliul în străinătate, sau după caz persoanei împuternicite de a prelua copilul.

(3) Executarea se va efectua în prezența obligatorie a unui reprezentant al autorității tutelare teritoriale. Executorul judecătoresc poate solicita, după caz, concursul altor persoane cu competențe în domeniul protecției copilului.

Articolul 22. Comunicarea despre încetarea examinării cazului de înapoiere a copilului

Autoritatea centrală a Republicii Moldova va informa autoritatea centrală a statului solicitant despre încetarea examinării cazului de înapoiere a copilului dacă persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate care a formulat cererea:

a) nu răspunde, în termen de 60 de zile calendaristice, solicitărilor autorității centrale a Republicii Moldova;

b) nu participă sau nu desemnează o persoană împuternicită, în cadrul procedurii de preluare silită a copilului de la persoana în grija căreia se află acesta.

Articolul 23. Confirmarea deplasării sau reținerii ilicite a copilului

(1) În aplicarea articolului 15 din Convenție, la cererea unei autorități judiciare sau administrative a unui stat parte la Convenție, Curtea de Apel Chișinău poate pronunța o hotărâre prin care să confirme dacă, potrivit legislației Republicii Moldova, deplasarea ori reținerea copilului pe teritoriul unui stat străin, reședința obișnuită căruia este în Republica Moldova, s-a făcut cu încălcarea vreunui drept ce ține de încredințarea acestuia.

(2) Cererea este recepționată de autoritatea centrală a Republicii Moldova și se depune de către aceasta la Curtea de Apel Chișinău.

(3) La examinarea cererii prevăzute la alin. (1), se vor aplica în modul corespunzător termenele prevăzute de articolele 293³ și 293⁴ din Codul de procedură civilă.

(4) Hotărârea nu este supusă niciunei căi de atac și se comunică autorității judiciare sau administrative solicitante, prin intermediul autorității centrale a Republicii Moldova, în termen de 48 de ore de la data redactării hotărârii integrale.

Capitolul III

EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE A COPILULUI

Articolul 24. Cererea privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului

(1) Persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate parte la Convenție poate solicita autorității centrale a Republicii Moldova acordarea asistenței pentru organizarea sau protejarea exercitării dreptului de vizitare a unui copil având reședința pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu articolul 1 lit. b) și articolului 21 din Convenție.

(2) Autoritatea tutelară teritorială va informa reprezentantul/responsabilul legal al copilului la care acesta își are stabilită locuința despre solicitarea de exercitare a dreptului de vizitare a copilului de către celălalt părinte și va încerca soluționarea pe cale amiabilă a cererii privind exercitarea dreptului de vizitare. Aceasta va atrage atenția persoanei care exercită autoritatea părintească asupra copilului și la care acesta își are stabilită locuința cu privire la sancțiunile ce pot fi aplicate potrivit prezentei legi, în cazul refuzului de a permite de bunăvoie exercitarea dreptului de vizitare.

(3) Cauzele având ca obiect soluționarea cererilor privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului se judecă în fond, în ședință închisă, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la admiterea cererii.

(4) Hotărârea integrală a instanței de judecată se întocmește în termen de 14 zile lucrătoare de la data pronunțării dispozitivului acesteia.

(5) Hotărârea va fi comunicată părților și autorității centrale, în termen de 48 de ore de la data redactării hotărârii integrale.

Articolul 25. Exercițarea dreptului de vizitare în afara teritoriului Republicii Moldova și condițiile aferente

(1) Dacă se solicită ca exercitarea dreptului de vizitare să se facă prin deplasarea copilului în afara teritoriului Republicii Moldova, instanța va putea încuviința exercitarea dreptului de vizitare prin deplasarea copilului în afara teritoriului Republicii Moldova doar dacă există garanții pentru a asigura înapoierea de bunăvoie a copilului în Republica Moldova. Instanța va putea obliga persoana fizică, instituția sau autoritatea centrală din străinătate, beneficiar al dreptului de vizitare la depunerea unei garanții.

(2) În cazul în care exercitarea dreptului de vizită este condiționată de depunerea unei garanții, instanța va dispune, în cuprinsul aceleiași hotărâri, cu privire la termenul în care trebuie depusă garanția.

(3) Prin hotărâre se va dispune cu privire la suportarea cheltuielilor aferente exercitării dreptului de vizitare, în conformitate cu articolul 26 alineatul final din Convenție.

Articolul 26. Procedura în cazul refuzului contactului sau al manifestării aversiunii de către copil

(1) În cazul în care copilul la care se referă cererea privind organizarea sau protejarea exercitării dreptului de vizitare refuză constant contactul cu unul dintre reprezentanți legali sau manifestă sentimente de aversiune față de acesta, Curtea de Apel Chișinău poate dispune, în funcție de vârsta copilului, ca acesta să urmeze un program de consiliere psihologică.

(2) Cererea de chemare în judecată se soluționează prin încheiere, cu citarea părinților, a persoanei la care se află copilul, după caz, precum și a autorității tutelare teritoriale din raza teritorială unde se află copilul. Încheierea nu este supusă niciunei căi de atac.

(3) Încheierea va fi comunicată de către instanță autorităților competente să o pună în aplicare și autorității centrale a Republicii Moldova, în termen de 5 zile de la pronunțare.

(4) În termen de 30 zile de la comunicarea încheierii menționate la alin. (3), psihologul va stabili durata și conținutul programului de consiliere psihologică, după o evaluare psihologică inițială a copilului. Psihologul va comunica, de îndată, instanței durata programului de consiliere psihologică, precum și, dacă este cazul, modificarea acestuia.

(5) După finalizarea programului, psihologul va întocmi un raport privind evaluarea psihologică finală și îl va comunica instanței.

(6) Instanța va comunica raportul autorității centrale a Republicii Moldova, în termen de 5 zile de la recepționare.

Articolul 27. Cooperare internațională la verificarea condițiilor de vizitare

În funcție de împrejurări, autoritatea centrală a Republicii Moldova poate solicita fie autorității centrale a statului în care urmează să se afle copilul pe durata vizitei, fie ambasadei ori consulatului Republicii Moldova din acel stat, să acorde asistență și cooperare pentru verificarea condițiilor în care are loc vizita și pentru a asigura readucerea copilului în țară la sfârșitul perioadei de vizită.

Capitolul IV
DISPOZIȚII FINALE

Articolul 28. Cheltuielile legate de implementarea Convenției

(1) Toate cererile formulate în scopul punerii în aplicare a prevederilor Convenției și ale prezentei legi sunt scutite de taxe.

(2) Cheltuielile pentru îndeplinirea de către autoritatea centrală a Republicii Moldova a obligațiilor rezultate din Convenție și din prezenta lege se suportă din bugetul alocat Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Articolul 29. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare de la 01 ianuarie 2025.

(2) Guvernul, până la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR GROSU

Chișinău, ____ 2024

Nr. ____